

Strategia sectorială de cheltuieli în contextul CBTM 2023-2025 pe sectorul transport și infrastructura de transport

A. Contextul de politici și linia de bază a cheltuielilor

I. Situația curentă în sectoare

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale gestionează sistemul de transport care este unul din cele mai vaste și importante ramuri din sectorul real, care poate conduce la o creștere economică a țării, prin dezvoltarea: transportului rutier, transportului feroviar, transportului naval, transportului aerian, infrastructurii necesare funcționării acestora, inclusiv drumurilor și siguranței rutiere.

Activitatea sistemului de transport și infrastructurii au fost orientate spre o dezvoltare continuă asigurată atât de Programele de activitate ale Guvernului cât și de Strategia de Transport și Logistică pentru anii 2013-2022 (STL).

Sectorul: Infrastructura de transport

Rețeaua de drumuri publice din Republica Moldova constituie 10 680 km, inclusiv 5 903 km - drumuri naționale și 3 708 km drumuri locale. Rețeaua drumurilor cu o lungimea de cca. 1 200 km sunt gestionate de către administrația publică locală din stânga râului Nistru.

Drumurile locale (de interes raional) au fost transmise în gestiunea autorităților publice locale de nivelul al doilea conform pct.3 din HG nr.1468/2016 privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova. finanțarea acestora asigurându-se din Fondul rutier în funcție de numărul de kilometri echivalenți administrației conform prevederilor art. 1 alin. (2) al Legii nr. 720/1996 fondului rutier, republicată (Monitorul Oficial, 2010, nr. 247-251, art. 753).

E de menționat faptul că din cei 5903 km de drumuri naționale din rețeaua rutieră, circa 4702 km sunt cu îmbrăcăminte rutieră permanentă și semipermanentă, (beton asfaltic, beton de ciment, mixturi bituminoase executate în situ), ceea ce constituie 79 % din drumurile naționale, iar circa 1201 km de drumuri sunt cu îmbrăcăminte din pietriș.

Conform prevederilor STL, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827/2013, principalul document strategic de dezvoltare a ramurii, pentru întreținerea corespunzătoare a drumurilor publice a fost calculată suma necesară anuală a Fondului rutier, având ca scop atingerea obiectivului de asigurare a reabilitării, modernizării, reparației și întreținerii corespunzătoare a tuturor drumurilor publice către anul 2022 și aducerea acestora (9 611 km de drumuri) în stare bună.

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total
Alocația conform STL	1245	1346	1500	1650	1815	1995	2195	2415	2920	17081
Alocații de facto	1225	1340	766	1000	1429	1422	1412	2300	2095	12989
Diferența	-20	-6	-734	-650	-386	-573	-783	-115	-825	-4092

mln. Lei

Examinând statistica finanțării se observă că începând cu anul 2015 volumul alocărilor a fost în mediu mai mic de 50% din cel necesar, cuantumul alocărilor fiind respectat numai în anii 2013 și 2014.

Astfel, pe parcursul ultimilor ani întreținerea drumurilor a fost subfinanțată cu circa 4 miliarde lei, ceea ce în comun cu efectul cumulativ al inacțiunilor de conservare a infrastructurii, majorează, conform estimărilor această sumă la peste 8 miliarde lei, excluzând beneficiul ratat în economie de peste 5 miliarde lei, însumând o pierdere la moment de peste 13 miliarde lei.

Subfinanțarea sectorului a condus la degradarea treptată a rețelei drumurilor, la nivel de rețea majorându-se ponderea drumurilor în stare rea și foarte rea.

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stare bună și mediocră	46%	53%	58%	56%	54%	53%	45%	44%	49%
Stare rea și foarte rea	54%	47%	42%	44%	46%	47%	55%	56%	51%

Examinând datele statistice, se observă o creștere aparentă a drumurilor în stare bună și mediocră ceea ce se datorează finalizării în anul 2021 a lucrărilor de reabilitare a 240 km de drumuri naționale finanțate din surse externe, dar în general numărul de drumuri în stare mediocră și rea sa majorat, ceea ce confirmă subfinanțarea întreținerii curente și periodice a drumurilor.

Sectorul: Transport rutier

Sectorul transportului rutier este dominat de întreprinderi private și este considerat un sector sigur și eficient. Actualmente, pe piața transporturilor rutiere activează 3377 agenți economici, care prestează servicii de transport rutier de mărfuri și persoane pe direcții naționale și internaționale, dintre care: 2338 operatori de transport rutier desfășoară activitate transport rutier de mărfuri, care dețin circa 16773 unități de transport, dintre care: 5122 corespund cerințelor Euro 0; 3 – Euro 1; 3300 – Euro 2; 1918– Euro III; 533 – Euro IV; 4539 – Euro V, 1328 – Euro VI și 737 operatori de transport rutier prestează servicii de transport rutier de persoane prin servicii ocazionale/regulate, care dețin circa 6144 autocare. La moment 238 operatori de transport rutier prestează servicii de transport rutier de persoane în regim de taxi, care dețin, circa 5238 autoturisme.

Accesul populației la servicii de transport rutier este realizat prin intermediul celor 572 rute internaționale și 5385 de rute naționale, dintre care 2691 rute internaționale și 2694 rute raionale.

În sector se identifică problema parcului învechit de vehicule antrenate în transportul de persoane, care are impact major asupra siguranței rutiere, se menține problema fenomenului transportului ilicit de persoane și mărfuri și autovehicule cu depășirea dimensiunilor admise.

Referitor la activitățile conexe transportului rutier, pe teritoriul țării activează 106 de stații de inspecție tehnică autorizate, 717 agenți economici de desfășoară activități de autoservice, 10 agenți economici ce desfășoară activitate de montare, reparare și verificare a tahografelor și a limitatoarelor de viteză, 1 (unul) agent economic ce desfășoară activitatea de cântărire a vehiculelor rutiere în vederea eliberării certificatului internațional de cântărire a vehiculului rutier și 8 agenți economici ce desfășoară activitate de autogară, dintre care un agent economic are 31 filiale pe întreg teritoriul țării. Activitățile menționate nu sunt reglementate suficient de legislația în vigoare în vederea desfășurării și monitorizării activităților menționate.

Totodată, pregătirea profesională în domeniul transportului rutier și activităților conexe este asigurată de 12 de centre de instruire, perfecționare și atestare profesională și Agenția doar participă, după posibilitate, la examinările personalului instruit. Pentru ridicarea calității și a nivelului de siguranță a serviciilor prestate în domeniul transportului rutier este necesară dezvoltarea unei platforme de atestare a cadrelor din domeniul transporturilor rutiere și serviciilor conexe, pentru care certificatele de competență profesională sunt eliberate de Agenție.

Actualmente, prioritatea majoră a sectorului este Crearea unui sistem de transport rutier eficient, durabil și sigur, conform standardelor europene de calitate și în acest scop, a fost aprobat Conceptul tehnic privind Sistemul de Management Integrat în domeniul transportului rutier, prin HG nr.126/2020SMI, care include subsistemele: „e-Autorizație transport”, „e-Bilet”, „Monitorizare GPS”, „Autotest”, „Analiză și generare rapoarte”. Implementarea SMI va oferi posibilitatea standardizării proceselor de business, va transparentiza procesul de eliberare a actelor permise în timp redus, va facilita gestionarea riscurilor și va crea premise necesare pentru dezvoltarea monitorizării din oficiu și va conduce la diminuarea ponderii traficului ilicit de călători în transportul rutier public și sporirea accesului populației la servicii de transport rutier calitative și sigure.

Sectorul: Transportul naval

Pe parcursul anilor 2023-2025, din resursele destinate transportului naval urmează a fi efectuată finanțarea activității Agenției Navale a Republicii Moldova, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” și Î.S. „Bacul Molovata”. În acest context, reieșind din faptul că fondatorul Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” și Î.S. „Bacul Molovata” este Agenția Proprietății Publice, considerăm necesar ca mijloacele financiare să fie planificate la bugetul Agenției Proprietății Publice.

Dinamica dezvoltării transportului naval pe plan internațional, precum și a legislației internaționale care guvernează acest tip de transport, impune crearea și asigurarea unui mecanism instituțional eficient. Astfel, Agenției Navale i-au fost atribuite funcții de control conform prevederilor Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activităților de întreprinzător și Legii nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare.

Totuși, pentru realizarea eficientă a funcțiilor și atribuțiilor ce îi revin, Agenția Navală trebuie să dispună de personal suficient și calificat, și anume inspectori ai statului de pavilion și ai statului port, inspectori pentru managementul siguranței, inspectori pentru securitatea facilităților portuare și securității la bordul navelor, inspectori de certificare a navelor, arhitecți navali, etc. În contextul celor enunțate și în scopul implementării recomandărilor proiectului de asistență tehnică în domeniul transporturilor „*Support pentru reforma domeniul transporturilor în Republica Moldova*” și experților Agenției Europene pentru Siguranța Maritimă (EMSA), se impune necesitatea revizuirii organigramei prin crearea unor subdiviziuni noi și majorarea efectivului-limită al Agenției Navale.

Republica Moldova și-a asigurat ieșirea la Marea Neagră prin segmentul maritim al fluviului Dunărea (km 132,7-133,4), unde pe parcursul ultimelor 2 decenii a construit și dezvoltat Complexul Portuar Giurgiulești, care este compus din Portul de pasageri și mărfuri Giurgiulești, administrat de Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” și Portul Internațional Liber Giurgiulești care este gestionat de ÎCS „Danube Logistics” SRL.

1. Portul Internațional Liber Giurgiulești are următoarele facilități portuare care deservește nave maritime:

- Terminalul de mărfuri petroliere;
- Terminalul de mărfuri cerealiere (Dunărea);
- Terminalul de mărfuri cerealiere (Prut);
- Terminalul de uleiuri vegetale;
- Terminalul de mărfuri generale și mărfuri în vrac;
- Terminalul Ro-Ro (în construcție);
- Terminalul de containere și mărfuri generale.

2. Portul de Mărfuri și Pasageri Giurgiulești are o singură dană ce poate deservi nave de tip râu-mare care transportă mărfuri generale și mărfuri în vrac.

Respectiv, în anul 2020 în Complexul portuar Giurgiulești (Portul internațional Liber Giurgiulești și Portul de pasageri Giurgiulești), au fost operate 1184716 tone de încărcătură, iar în anul 2021 - 1819170 tone, pe segmentul import/export.

Un aspect important este crearea condițiilor pentru creșterea numărului de nave care fac escală în Complexul Portuar Giurgiulești și alte porturi/cheiuri din Republica Moldova, și dezvoltarea rețelelor logistice de conexiunea transportului fluvial cu cel maritim. Pentru atingerea acestor obiective este necesar: a) revizuirea conceptului actual de administrare a porturilor și căilor navigabile interioare; b) desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare; c) modernizarea și dezvoltarea infrastructurii portuare a Portului de pasageri și mărfuri Giurgiulești (Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”); d) revitalizarea transportului naval pe fluviul Nistru și râul Prut prin crearea condițiilor pentru navigația în siguranță și amenajarea infrastructurii necesare pentru încărcarea/descărcarea mărfurilor la cheiurile temporare; e) deschiderea unui punct de trecere a frontierei de stat pentru transportul naval pe fluviul Nistru; și, f) utilizarea eficientă și în siguranță a infrastructurilor de transport naval care aparțin domeniului public Î.S. „Bacul Molovata”.

Totodată, tehnica la întreprinderile de stat din domeniul transportului naval Î.S. „Bacul Molovata” și Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” este depășită, uzată și moral învechită și prezintă pericol pentru viața oamenilor, siguranța navigației integritatea mărfurilor, bunurilor transportate și mediul înconjurător. Astfel, este necesară procurarea unităților plutitoare în stare bună de navigabilitate pentru transportul de mărfuri și pasageri, precum și pentru remorcarea navelor la intrarea/ieșirea în siguranță a acestora în/din porturile/cheiurile din Republica Moldova, a echipamentelor necesare pentru reabilitarea/menținerea șenalului navigabil și altor suprafețe acvatice navigabile, dar și pentru preluarea deșeurilor și apelor reziduale de la nave.

Sectorul: Transportul feroviar

Pe parcursul anilor 2023-2025, din resursele destinate transportului feroviar urmează a fi efectuată finanțarea activității Autorității Feroviare, Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și societăților pe acțiuni, succesorilor de drepturi a Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. În acest context, reieșind din faptul că fondatorul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” este Agenția Proprietății Publice, considerăm necesar ca mijloacele financiare să fie planificate la bugetul Agenției Proprietății Publice.

Transportul feroviar asigură mobilitatea în spațiul național și internațional a mărfurilor și pasagerilor într-un mod sustenabil.

Conform situației din ultimii 5 ani, sectorul feroviar realizează cca 14% din fluxul total de mărfuri transportate și cca un 1% din fluxul total de pasageri transportați, înregistrând o scădere continuă. Tendința în descreștere a acestor indicatori se explică prin lipsa cadrului de finanțare a infrastructurii feroviare și serviciilor de transport public de pasageri, care să susțină creșterea calității serviciilor.

Pentru creșterea fluxurilor de mărfuri și pasageri și pentru o distribuire mai corectă a acestor fluxuri între diferite tipuri de transport, cu asigurarea unui impact cât mai redus asupra mediului ambiant, este imperativ de asigurat o creștere a nivelului competitivității transportului feroviar contribuind astfel la modificarea balanței modale în favoarea acestuia.

Pentru dezvoltarea siguranței este necesară crearea Autorității Feroviare, care va contribui, de asemenea, la armonizarea transportului feroviar cu standardele europene. Conform Codului transportului feroviar nr. 19/2022, începând cu anul 2022 este lansat procesul de reorganizare a sectorului conform practicilor UE. Guvernul și Ministerul sunt obligați să asigure în anul 2022, crearea Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi și implementarea mecanismelor de finanțare multianuală a infrastructurii feroviare și a transportului de pasageri.

Reforma sectorului lansată în 2017 cu suportul instituțiilor financiare internaționale se bazează pe implementarea proiectului de restructurare a Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (CFM), care presupune transformarea transportului feroviar într-un sistem competitiv și eficient, la standarde europene de calitate și siguranță. Reformarea trebuie susținută prin implementarea proiectelor investiționale pentru infrastructura feroviară și materialul rulant (achiziții de vagoane și locomotive de manevră).

Sectorul: Transport aerian

Pe parcursul anului 2022, în domeniul transportului aerian sunt prevăzute unele modificări în cadrul organizării și funcționării Autorității Aeronautice Civile.

Pentru transportul aerian, un factor decisiv este stimularea și susținerea operatorilor aerieni în scopul valorificării oportunităților de transformare a aeroporturilor internaționale în hub-uri regionale, prin majorarea traficului de pasageri și mărfuri și aplicarea unor metode mai eficiente de atragere a investițiilor private în domeniu.

Liberalizarea pieței aviatice și armonizarea cadrului regulator în aviația civilă cu reglementările Uniunii Europene, va conduce la acordarea serviciilor calitative în transportul aerian de pasageri și mărfuri la un cost acceptabil pentru societate și întreprinzători prin dezvoltarea sectorului aviației civile, crearea unui mediu de piață competitiv și asigurarea securității în conformitate cu standardele internaționale.

Autoritatea Aeronautică Civilă are misiunea de certificare, supraveghere și control a operatorilor aeronautici. În prezent sunt certificați/autorizați agenți aeronautici în materie de domeniu de activitate aerian: operatori aerieni certificați - 14, operatorilor de aerodrom certificați - 3; întreprinderi de deservire la sol certificate - 7; furnizor de servicii de navigație aeriană și proiectare a procedurilor de zbor instrumentale certificat - 1; organizații de management al menținerii navigabilității certificate - 9; organizații de întreținere aprobate - 10; organizații de pregătire pentru personalul navigant aprobate - 3, centru de medicină aeronautică autorizat - 1; personal aeronautic certificat pe tip: pilot avion, pilot elicopter, pilot planor, pilot balon liber, echipaj de cabină, controlor de trafic aerian, întreținere a aeronavelor; etc.

Companiile aeriene certificate execută curse regulate de pasageri și mărfuri, zboruri charter și operațiuni de lucru aerian, atât din/spre teritoriul Republicii Moldova cât și înafara țării.

Repartizarea cotei-părți a transporturilor de pasageri între companiile aeriene naționale și străine care efectuează zboruri regulate în/din Republica Moldova este de 45,4 și, respectiv, 54,6 la sută.

Numărul pasagerilor transportați în anul 2021 a atins nivelul de 1 844 450 pasageri înregistrând o creștere de 96,3 % comparativ cu perioada anului 2020 (939 610 pasageri).

Transportarea mărfurilor în afara teritoriului Republicii Moldova a înregistrat în total 11243 decolări de aeronave cu MTOW total al aeronavelor în sumă de 2 011 382 tone.

Pentru realizarea obiectivelor propuse este necesară alocarea mijloacelor financiare pentru implementarea Acordului privind Spațiul Aerian Comun, care va permite Republicii Moldova să beneficieze de oportunitățile pieței europene a aviației civile, pentru impulsivarea dezvoltării aviației civile, implementarea noului cadru normativ privind crearea unui fond special de dezvoltare a aviației civile.

În urma executării acțiunilor menționate, Republica Moldova va beneficia de un cadru normativ la standardele UE, ceea ce va rezulta prin sporirea siguranței zborurilor, competiției loiale și minimizarea costurilor pentru cetățenii Republicii Moldova.

II. Provocările majore cu care se confruntă sectoarele

Infrastructura de transport

1. Cadrul normativ din domeniul administrării drumurilor ambiguu;
2. Lipsa durabilității finanțării și predictibilității volumului alocațiilor destinate întreținerii drumurilor;
3. Finanțare insuficientă a subprogramului dezvoltarea drumurilor în comparație cu viteza de degradare a drumurilor;
5. Gradul de uzură înalt al echipamentului, utilajului și tehnicii necesare pentru întreținerea, reparația și reconstrucția drumurilor publice;
6. Implementarea parțială a prevederilor cadrului legislativ existent din domeniul drumurilor și siguranței rutiere;
7. Lipsa Autorității responsabile pentru siguranța rutieră;
8. Lipsa unui sistem unic interactiv de monitorizare a traficului rutier;
9. Neexecutarea în termen a prevederilor contractelor de reabilitare a drumurilor publice;
10. Situația accidentală precară pe drumurile publice.

Transport rutier

1. Insuficiența mijloacelor pentru efectuarea auditului de siguranță rutieră;
2. Lipsa resurselor pentru implementarea unui sistem de management a transporturilor rutiere eficiente și sigure, conform standardelor europene de calitate și siguranță;
3. Accesul limitat al populației la serviciile de transport rutier calitative și sigure;
4. Lipsa personalului pentru ajustarea cadrului normativ la rigorile UE și cele internaționale în domeniu;
5. Capacități limitate în monitorizarea și controlul activităților din domeniul transporturilor rutiere și serviciilor conexe.

Transport naval

1. Lipsa unităților de transport naval pentru transportarea pasagerilor și mărfurilor, precum și a echipamentelor, utilajelor și resurselor financiare necesare pentru reabilitarea/menținerea navigabilității pe căile și suprafețele acvatice navigabile interne;
2. Inexistența autorității responsabile de prevenirea și investigarea evenimentelor în transportul naval;
3. Lipsa resurselor financiare și celor umane pentru implementarea politicilor statului în domeniul transportului naval.

Transport feroviar

1. Capital propriu al Î.S. „Calea Ferată din Moldova” insuficient pentru restructurarea sa;
2. Lipsa unei strategii de mobilitate corelată cu situația actuală în domeniu;
3. Lipsa mecanismelor de finanțare pentru întreținerea infrastructurii feroviare și serviciilor de transport feroviar de călători;
4. Operarea serviciilor de interes economic general neprofitabile;
5. Implementarea anevoioasă a proiectelor de infrastructură;
6. Infrastructură feroviară degradată cu viteza redusă a circulației;
7. Lipsa unui organ responsabil de siguranța feroviară;

8. Lipsa unui organ responsabil de investigare a accidentelor și incidentelor în transporturi;
9. Resurse insuficiente pentru implementarea Codului transport feroviar nr. 19/2022;
10. Uzura accentuată a materialului rulant feroviar;
11. Degradarea avansată a infrastructurii feroviare.

Transport aerian

1. Lipsa infrastructurii aeroportuare regionale în vederea gestionării traficului internațional de pasageri.
2. Lipsa unui sistem informațional care ar digitaliza procesele de inspecție în materie de siguranță și securitate aeronautică.
3. Resurse insuficiente pentru implementarea proceselor de management aferente Programului național de siguranță a zborurilor la nivel de fiecare structură implicată în reglementarea și supravegherea siguranței aviației civile.

III. Prioritățile de bază ale sectoarelor pentru perioada anilor 2023-2025

Sectorul Transport:

Prioritatea 1: Instituirea și asigurarea funcționalității Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi

Indicatorul 1: Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi înființat.

Prioritatea 2: Creșterea competitivității transportului feroviar

Indicatorul 1: Mecanisme de finanțare pentru întreținerea infrastructurii feroviare și a serviciilor de transport feroviar de călători implementate;

Indicatorul 2: Numărul de proiecte de reabilitare și modernizare a infrastructurii feroviare implementate;

Indicatorul 3: Parcul de material rulant feroviar și a mașinilor de mentenanță a infrastructurii feroviare renovat;

Indicatorul 4: Autoritatea Feroviară responsabilă de supravegherea și dezvoltarea siguranței feroviare creată;

Indicatorul 5: Planul de acțiuni pentru restructurarea sectorului feroviar și a Î.S. „Calea Ferată din Moldova” realizat.

Prioritatea 3: Dezvoltarea durabilă a ramurii aviației civile în condițiile siguranței zborurilor, securității aeronautice și calității serviciilor prestate

Indicatorul 1: 44 agenți aeronautici certificați și supravegherea condițiilor de certificare a acestora;

Indicatorul 2: 50 acte normative de implementare la nivel național a acquis-ului Comunitar și a prevederilor Anexelor la Convenția privind aviația civilă internațională;

Indicatorul 3: Peste 500 de audituri externe în domeniul aviației civile;

Indicatorul 4: Implementarea politicii de modernizare a serviciilor guvernamentale și de e-Transformare a guvernării;

Indicatorul 5: Studiul de fezabilitate privind reabilitarea aeroporturilor regionale elaborat.

Prioritatea 4: Dezvoltarea rețelelor logistice de conexiune a transportului terestru cu cel naval și a transportului fluvial cu cel maritim, precum și asigurarea funcționalității și mentenanța unităților plutitoare

Indicatorul 1: Flotă și echipamente portuare modernizate;

Indicatorul 2: Sinteza elaborată privind evaluarea parametrilor căilor navigabile interne în scopul efectuării lucrărilor de dragare a șenalului navigabil.

Prioritatea 5: Asigurarea accesului populației la servicii de transport rutier calitative și sigure

Indicatorul 1: Cel puțin 10% din parcul antrenat la deservirea serviciilor regulate să fie cu o vârstă de până la 10 ani;

Indicatorul 2: SIA „e-Bilet” dezvoltat și menținut funcțional;

Indicatorul 3: SIA „Registrul rutelor” dezvoltat și menținut funcțional;

Indicatorul 4: SIA „Monitorizare GPS” dezvoltat și menținut funcțional.

Prioritatea 6: Crearea unui sistem de transport rutier eficient și sigur, conform standardelor europene de calitate și siguranță

Indicatorul 1: Centru de monitorizare a Sistemului de Management Integrat al ANTA dezvoltat;

Indicatorul 2: SIA „Analiză și generare rapoarte” dezvoltat și menținut funcțional;

Indicatorul 3: SIA „Autotest” dezvoltat și menținut funcțional;

Indicatorul 4: Platformă de atestare profesională dezvoltată;

Indicatorul 5: SIA „Analiză și generare rapoarte” dezvoltat și menținut funcțional;

Indicatorul 6: Regimul de muncă și odihnă a conducătorilor auto controlat.

Prioritatea 7: Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și infrastructurii rutiere (strategia de mobilitate)

Indicatorul 1: Strategia de mobilitate aprobată;

Indicatorul 2: Ședințe mixte, bilaterale și reuniuni organizate;

Indicatorul 3: Acorduri internaționale în domeniul transportului rutier internațional semnate.

Prioritatea 8: Dezvoltarea și menținerea infrastructurii drumurilor publice în stare bună asigurând confortul și siguranța circulației rutiere.

Indicatorul 1: Cadrul legal adoptat în domeniul auditului de siguranță rutieră;

Indicatorul 2: Proces de eliberare a autorizației speciale de transport pentru depășirea masei totale admise, a maselor maxime admise pe axe și/sau a dimensiunilor maxime admise a transportului rutier de mărfuri digitalizat.

Sectorul: Infrastructura de transport

Prioritatea 1. Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și infrastructurii

Indicatorul 1: Cadrul legal pentru implementarea noilor tehnologii sustenabile în domeniul transporturilor și infrastructurii dezvoltat;

Indicatorul 2: Instituțiile subordonate reorganizate, în vederea atingerii scopurilor trasate, 2023;

Indicatorul 3: Politici naționale și internaționale în domeniul transporturilor și infrastructurii monitorizate.

Prioritatea 2. Dezvoltarea și menținerea infrastructurii drumurilor publice în condiții de siguranță și confort

Indicatorul 1: Diminuarea în anul 2030 a numărului de accidente rutiere cu 50% în comparație cu anul 2020;

Indicatorul 2: Reabilitarea/reparația drumurilor publice naționale la nivel de 40 % către anul 2025 și locale la nivel de 20% către anul 2025.

Prioritatea 3. Monitorizarea implementării politicii privind siguranța rutieră

Indicatorul 1: Auditului siguranței rutiere la nivel național implementat;

Indicatorul 2: Sistemul de monitorizare și control a traficului rutier, 2023-2025, creat;

Indicatorul 3: Cadrul instituțional, în vederea pregătirii cadrelor în domeniul siguranței rutiere asigurat.

IV. Analiza finanțării în sectoare

În sectorul transport feroviar sunt în derulare investiții în reabilitarea infrastructurii feroviare și renovarea parcului de locomotive. Proiectul de achiziții a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare cu un buget de 166.37 milioane euro, înregistrează un succes de implementare de aproximativ 25 %. Au fost utilizate cca 40,27 mln. euro pentru achiziția a 12 locomotive, 248,4 mii euro pentru studiul de fezabilitate privind necesitățile în reabilitarea infrastructurii feroviare și cca 1,37 milioane euro pentru asistență tehnică la implementarea proiectului.

Complementar, în bugetul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, sunt alocați anual 214 mii lei pentru transportul feroviar al beneficiarilor de înlesniri în baza prevederilor Legii 190/2003 cu privire la veterani.

V. Impactul priorităților asupra alocării resurselor în sectorul transport și infrastructura de transport

Cheltuielile pentru dezvoltarea, modernizarea și consolidarea sistemului de transporturi sunt finanțate din bugetul de stat și prin atragerea investițiilor externe.

Repartizarea bugetului pe prioritățile de dezvoltare ale sectorului transport în perioada 2023-2025

Denumirea priorității	2023		2024		2025	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Instituirea și asigurarea funcționalității Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi	5 000,0	100%	5 200,0	100%	5 400,0	100%
Creșterea competitivității transportului feroviar	400 000,0	100%	450 000,0	100%	550 000,0	100%
Dezvoltarea durabilă a ramurii aviației civile în condițiile siguranței zborurilor, securității aeronautice și calității serviciilor prestate	72390,7	100%	73965,3	100%	69492,8	100%
Dezvoltarea rețelelor logistice de conexiune a transportului terestru cu cel naval și a transportului fluvial cu cel maritim, precum și asigurarea funcționalității și mentenanța unităților plutitoare						
Asigurarea accesului populației la servicii de transport rutier calitative și sigure	10 000	20%	20 000	40%	20 000	40%
Crearea unui sistem de transport rutier eficient și sigur, conform standardelor europene de calitate și siguranță	26 200	100%	11 500	100%	6 000	100%
Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și infrastructurii rutiere (strategia de mobilitate)						
Dezvoltarea și menținerea infrastructurii drumurilor publice în stare bună asigurând confortul și siguranța circulației rutiere						
Asigurarea dezvoltării și implementării politicii naționale durabile în domeniul transporturilor și infrastructurii						
Dezvoltarea și menținerea infrastructurii drumurilor publice în condiții de siguranță și confort						
Monitorizarea implementării politicii privind siguranța rutieră						

1. Tabelul 1: Repartizarea liniei de bază de cheltuieli pe programe/subprograme și pe bugete pe sectorul transport și infrastructura de transport

mii lei

Denumirea	Cod PIP2	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 64 „Dezvoltarea transporturilor”									
Subprogram „Dezvoltarea drumurilor”	6402	1 526 341,80	3 212 868,3	2 135 118,5	2 069 136,4	3 303 327,40	2 836 718,40	1 806 248,40	1 669 100,40
Subprogram „Dezvoltarea transportului naval”	6403	11 446,0	18 507,5	18 507,5	18 507,5	20 772,30	20 796,40	20 796,40	20 796,40
Subprogram „Dezvoltarea transportului auto”	6404	46 451,1	44 673,1	44 673,1	44 673,1	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10
Subprogram „Dezvoltarea transportului feroviar”	6405	77,57	2 454,0	2 514,0	1 394,0	7 444,0	7 414,0	6 339,0	5 214,0
Subprogram „Dezvoltarea transportului aerian”	6406	57 622,6	63 435,4	63 435,4	63 435,4	63 457,30	63 459,30	63 459,30	63 459,30
Total pe sector						3 439 674,10	2 973 061,20	1 941 516,20	1 803 243,20
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat									
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale									
Ministerul ...X									
Bugetele locale									
inclusiv transferuri									
BASS									
inclusiv transferuri									
FAOAM									
inclusiv transferuri									

B. Măsurile de politici din cadrul sectorului**B.1. Măsurile politice în curs de desfășurare care au acoperire financiară****Tabelul 2 : Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care au acoperire financiară (incluse în linia de bază) pe programe/subprograme pe sectorul transport și infrastructura de transport**

mii lei

Indicatorii	Documentul de referință	2021 executat	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
			2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 64: Dezvoltarea transporturilor									
Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”									
Costul TOTAL		1 797 001,40	3 212 868,3	2 135 118,5	2 069 136,4	3 303 327,4	2 836 718,4	1 860 248,4	1 669 100,4
dintre care:									
Acțiunea 1: Gospodăria drumurilor (Fondul rutier)	Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827/2013; Legea fondului rutier nr.720/1996	270 930,50	1 692 319,3	1 838 646,5	2 005 888,4	1 485 348,4	1 485 348,4	1 485 348,4	1 485 348,4
Acțiunea 2: Proiectul „Susținere a programului în sectorul drumurilor”	Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827/2013; Legea fondului rutier nr.720/1996	1 255 140,40	1 395 072,0	273 240,0	63 248,0	1 688 844,0	1 199 880,0	369 900,0	178 752,0
Acțiunea 3: Proiectul „Îmbunătățirea drumurilor locale”	Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827/2013; Legea fondului rutier nr.720/1996	270 930,50	125 477,0	23 232,0	0	124 135,0	146 490,0	0	0
Acțiunea 4: Asigurarea siguranței rutiere (Fondul pentru siguranță rutieră)	Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier; Strategia națională pentru siguranță rutieră HG nr. 1214/2010	0	0	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000
Subprogram 6403: Dezvoltarea transportului naval									
Costul TOTAL		12 058,9	18 507,5	18 507,5	18 507,5	20772,3	20796,4	20796,4	20 796,4
dintre care:									
Acțiunea 1: Asigurarea și implementarea documentelor de politici publice și strategiilor naționale de dezvoltare în	HG nr. 706/2018 cu privire la crearea Agenției Navale a Republicii Moldova; Legea nr. 599/1999 pentru aprobarea Codului navigației	7 404,0	13 378,40	13 378,40	13 378,40	13 643,2	13667,3	13667,3	13 667,3

domeniul transportului naval (ANRM)	maritime comerciale al Republicii Moldova; Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova; HG nr. 855/2007 cu privire la aprobarea Regulilor de înregistrare a navelor maritime în Republica Moldova								
Acțiunea 2: Asigurarea exploatării bacului plutitor dintre satele Molovata și Moldova Nouă, în scopul transportului de pasageri și mărfuri	HG nr. 827/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022	4042,0	4042,0	4042,0	4042,0	4042,0	4042,0	4042,0	4042,0
Acțiunea 3: Construcția debarcaderelor pe ambele maluri ale r. Nistru (IP "Bacul Malovata")	HG nr. 827/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022	0	0	0	0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0
Acțiunea 4: Susținerea de stat a activității Portului Ungheni	HG nr. 827/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022	0	1087,10	1087,10	1087,10	1087,10	1087,10	1087,10	1087,10
Subprogram 6404: Dezvoltarea transportului rutier									
Costul TOTAL		46 287,2	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10
dintre care:									
Acțiunea 1: Asigurarea implementării documentelor de politici publice și strategiilor naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere (ANTA)	HG nr. 151/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale Transport Auto Codul transporturilor rutiere nr.150/2014	46 287,2	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10	44 673,10
Subprogram 6405: Dezvoltarea transportului feroviar									
Costul TOTAL		77,57	2 454,0	2 514,0	1 394,0	7 444,0	7 414,0	6 339,0	5 214,0
dintre care:									
Acțiunea 1: „Proiect de achiziții a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare” (doar surse din grant).	Acord de Grant BERD (FIV) nr. 44085 Acord de Grant BERD (EMIS) nr. 44085	0	2240,0	2300,0	1180,0	2 230,0 380 482,6 -380 482,6	2200,0 305 536,0 -305 536,0	1 125,0 1 125,0 -1 125,0	0 10401,6 (0)

	Acord de Grant C31530/CEI2-2013-07-11 Acord de Grant C32859/EBSF-2013-07-140 Acord de Grant C1433/EBSF-2014-12-257 Acord de Grant nr. C33453/EBSF-2015-06-94 Acord de Grant C30557/EBSF-2013-06-100 Acord de Grant C30489/CEI2-2013-07-10								
Ațiunea 2 Asigurarea beneficiarilor de înlesniri (veterani) cu transport feroviar gratuit (CFM)	Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani	77,57	214,0	214,0	214,0	214,0	214,0	214,0	214,0
Ațiunea 3 Crearea Autorității Feroviare și asigurarea funcționalității (MIDR)	Codul transportului feroviar nr. 19/2022	0	0	0	0	5 000,0	5 000,0	5 000,0	5 000,0
Subprogram 6406: Dezvoltarea transportului aerian									
Costul TOTAL		57 622,60	63 435,40	63 435,40	63 435,40	63 457,30	63 459,30	63 459,30	63 459,30
dintre care:									
Ațiunea 1 Asigurarea implementării și realizării politicilor în domeniul transportului aerian	HG nr. 133/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017 Legea nr. 140 /2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014	57622,60	63 435,40	63 435,40	63 435,40	63 457,30	63 459,30	63 459,30	63 459,30
TOTAL pe sector		1 913 047,67	3 341 938,30	2 264 248,50	2 197 146,40	3 439 674,10	2 973 061,20	1 995 516,20	1 803 243,20

B.2. Măsurile politice – în curs de desfășurare care nu au fost reflectate în linia de bază de cheltuieli

Tabelul 3: Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/subprograme pe sectorul transport și infrastructura de transport și infrastructura de transport

mii lei

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.1 Masurile/acțiunile din programele/strategiile naționale - aprobate prin actele legislative/normative													
1	Acțiunea 1: Reparația și întreținerea drumurilor naționale (Fondul rutier, conform angajamentelor BERD, BEI și STL 2013-2022)	Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”	Strategia transport și logistică, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827 din 28.10.2013 Legea nr. 720 din 02.02.1996 fondului rutier	2013-2022	19 736 000	12 989 000	0	0	0	1 485 348,4	859 000	1 094 000	1 351 000
2	Acțiunea 2: Asigurarea siguranței rutiere (Fondul pentru siguranță rutieră)	Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”	Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier; Strategia națională pentru siguranță rutieră HG nr. 1214/2010	2010-2020	65 000,0	0	0	0	0	5 000	15 000,0	20 000,0	30 000,0
3	Acțiunea 3: Asigurarea exploatării bacului plutitor dintre satele Molovata și Moldova Nouă	Subprogram 6403 „Dezvoltarea transportului naval”	Hotărârea Guvernului nr. 827/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022		0	0	0	1118	1118	0	1118	1118	1118
4	Acțiunea 4: Achiziționarea unităților de transport pentru asigurarea unui nivel sporit de siguranță a navigației în port și pe căile de acces (dotarea ANRM cu 2 remorcher specializate clasa R/M (puterea motoarelor 800-1200 c.p.), 1 pilotină clasa M (High speed craft) și echipament hidrografic)	Subprogram 6403 „Dezvoltarea transportului naval”	HG nr. 827/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022; Legea nr.599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova; Legea nr.176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova; HG nr.706/2018 cu privire la crearea Agenției Navale a Republicii Moldova	2023-2025	47945,0	0	0	0	0	0	4945,0	21500,0	21500,0

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Acțiunea 5: Implementarea Sistemului de management integrat al transporturilor rutiere	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transportului rutier”	Art. 63 din Codul Transporturilor Rutiere, Legea nr.150/2014. Art.153, alin. (1), lit. j) prevederile ce țin de obligativitatea dotării cu sisteme de poziționare globală (GPS) a vehiculelor antrenate la transportul rutier de persoane prin servicii regulate se pun în aplicare de la 1.01.2022. Hotărârea Guvernului nr. 126/2020	2020-2023	17 990	90	12500	0	0	0	12900	5 000	0
	Acțiunea 6: Servicii de administrare și mentenanță a subsistemului informațional „e-Autorizație transport”	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transportului rutier”	HG nr. 127/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”	2020-2024	3770	170,0	0	1200	1200	0	1 200	1 200	1 200
	Acțiunea 7: Servicii de administrare și mentenanță a subsistemului informațional „e-Bilet”	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transportului rutier”	HG nr. 126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier; HG nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat	2022-2024	3600			1200	1200		1 200	1 200	1 200
	Acțiunea 8: Servicii de administrare și mentenanță a subsistemului informațional „Autotest”	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transportului rutier”	HG nr. 126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier; HG nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a	2022-2024	3600	0	0	1200	1200	0	1 200	1 200	1 200

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			administrării sistemelor informaționale de stat										
	Acțiunea 9: Servicii de administrare și mentenanță a subsistemului informațional „Monitorizare GPS”	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	HG nr. 126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier; HG nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat	2022-2024	3600	0	0	1200	1200	0	1 200	1 200	1 200
	Acțiunea 10: Servicii de administrare și mentenanță a subsistemului informațional "Platforma de analiză și generare rapoarte" Servicii de mentenanță infrastructura info comunicațională	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	HG nr. 126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier; HG nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat	2022-2024	3600	0	0	1200	1200	0	1 200	1 200	1 200
	Acțiunea 11: Digitalizarea eliberării autorizației speciale de transport pentru depășirea masei totale admise, a maselor maxime admise pe axe și/sau a dimensiunilor maxime admise a transportului rutier de mărfuri;	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	HG nr. 201/2017 privind aprobarea Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică	2022-2023	300	0	0	0	0	0	300	0	0
	Acțiunea 12: Dezvoltarea Platformei de atestare profesională, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto, ca urmare a frecventării cursurilor în cadrul centrelor de instruire, perfecționare și atestare profesională	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	Codul Transporturilor Rutiere nr. 150/2014	2022-2023	1500	0	0	0	0	0	1500	0	0

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Acțiunea 13: Consolidarea capacităților logistice a activităților de control /Achiziționarea unităților de transport pentru activitățile de control.	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	Codul Transporturilor Rutiere nr. 150/2014	2022-2023	1000	0	0	0	0	0	500	500	0
	Acțiunea 14: Implementarea Sistemului informațional privind digitalizarea autorizațiilor multilaterale BSEC, CEMT și TRACECA, pentru monitorizarea procesului de eliberare și control al utilizării autorizațiilor	Subprogram 6404 <i>„Dezvoltarea transportului rutier”</i>	Memorandumul de Înțelegere privind facilitarea transportului rutier de mărfuri în regiunea CEMN, semnat la Kiev, la 06.03.2002; Protocolul referitor la conferința Europeană a Miniștrilor de Transport, încheiat la Bruxelles, la 17.10.1953; Acordul multilateral de bază privind transportul internațional pentru dezvoltarea coridorului Europa - Caucaz – Asia, semnat la Baku, la 08.09.1998	2023	5000	0	0	0	0	0	5000	0	0
	Acțiunea 15: Subvenționarea infrastructurii feroviare (Contractul multianual pentru infrastructura feroviară)	Subprogram 6405 <i>„Dezvoltarea transportului feroviar”</i>	Codul transportului feroviar nr. 19/2022	Permanen t	1 200 000	0,0	150 000	150 000	150 000	0,0	250 000	250 000	300 000
	Acțiunea 16: Subvenționarea transportului feroviar public de pasageri (Contractul de servicii publice pentru transportul feroviar de călători)	Subprogram 6405 <i>„Dezvoltarea transportului feroviar”</i>	Codul transportului feroviar nr. 19/2022	Permanen t	240 000	0,0	150 000	150 000	150 000	0,0	80 000	100 000	100 000
	Acțiunea 17: Crearea Autorității Feroviare și asigurarea funcționalității (MIDR)	Subprogram 6405 <i>„Dezvoltarea transportului feroviar”</i>	Codul transportului feroviar nr. 19/2022	Permanen t	30 000	0	0	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000
	Acțiunea 18: Modificarea pct. 6 al Regulamentului cu privire la tipurile și modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific, conform anexei nr.4 din	Subprogram 6406 <i>„Dezvoltarea transportului aerian”</i>	Documentul OACI Doc 8335 „Manualul privind procedurile de inspecție operațională, certificare și supraveghere continuă”	Permanen t	12386,1	0	0	0	0	0	4128,7	4128,7	4128,7

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018 punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Mărirea sporului cu caracter specific de la 100% la 230% calculat față de suma anuală a salariului de bază prevăzut în schema de încadrare a autorității.												
	Acțiunea 19: Elaborarea sistemului informațional aplicabil proceselor de certificare, supraveghere și control ale Autorității Aeronautice Civile (AAC)	Subprogram 6406 <i>„Dezvoltarea transportului aerian”</i>	HG nr. 133/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile	2023 - 2025	5871,4	0	0	0	0	0	944,7	4675,8	251,0
	Acțiunea 20: Implementarea Programului Național de siguranță a zborurilor (AAC)	Subprogram 6406 <i>„Dezvoltarea transportului aerian”</i>	HG nr. 297/2020 cu privire la aprobarea Programului Național de siguranță a zborurilor	2023 - 2025	3213,2	0	0	00		0	960,0	1701,6	551,6
	Acțiunea 21: Elaborarea studiului de fezabilitate privind reabilitarea aerodromurilor regionale (MIDR)	Subprogram 6406 <i>„Dezvoltarea transportului aerian”</i>	HG nr. 690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	2023	3000,0	0	0	0	0	0	3000,0	0	0
	Sub-total				21387375.7	12989260	312500	307118	307118	1495348.4	1250296.4	1513624.1	1819549.3

B.2.2. Măsurile/acțiunile/angajamentele din acordurile internaționale

☐ **Din cele de mai sus, specificați acele acțiuni politice** care țin de acorduri cu partenerii de dezvoltare, ce au implicații bugetare semnificative și care trebuie să facă parte din CBTM. (Acestea includ: (i) măsuri din programul actual al FMI; (ii) condiționalități din partea UE și alte programe de sprijin bugetar; și (iii) obligații legate de proiecte de capital importante, finanțate din exterior).

☐

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2021	CBTM 2022-2024			Aprobat buget 2022	CBTM 2023-2025		
							2022	2023	2024		2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Acțiunea 1 Implementarea Sistemului informațional privind digitalizarea autorizațiilor multilaterale BSEC, CEMT și TRACECA, pentru monitorizarea procesului de eliberare și control al utilizării autorizațiilor	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transportului rutier”	Memorandumul de Înțelegere privind facilitarea transportului rutier de mărfuri în regiunea CEMN, semnat la Kiev, la 06.03.2002; Protocolul referitor la conferința Europeană a Miniștrilor de Transport, încheiat la Bruxelles, la 17.10.1953; Acordul multilateral de bază privind transportul internațional pentru dezvoltarea coridorului Europa - Caucaz – Asia, semnat la Baku, la 08.09.1998	2022-2023	5000,0	0	0	0	0	0	5 000,0	0	0
Sub-total					5000,0	0	0	0	0	0	5000,0	0	0
TOTAL					21392375.7	12989260	312500	307118	307118	1495348.4	1255296.4	1513624.1	1819549.3

C. Măsurile de politică noi

Tabelul 4: Principalele acțiuni/măsurile de politici noi (implementate începând cu 2022) pe sectorul transport și infrastructura de transport

mii lei

Ordi nea prior ităţii	Acțiunile/măsurile plasate în ordinea prioritara	Codul/denumire a P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	CBTM 2023-2025		
						2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Proiectul de Susținere a programului în sectorul drumurilor „Moldova Drumuri IV”	Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”	Acordul de finanțare semnat cu Banca Europeană de investiții în valoare de 150 mil. Euro, și proiectul Acordului de finanțare negociat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare 150 mil. Euro	2023-2028	6 000 000	600 000	1 800 000	3 000 000
2	Proiectul „Îmbunătățirea drumurilor locale II”	Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”	Proiectul Acordului de finanțare negociat cu Banca Mondială (Agenția Internațională de Investiții) 127 mil. Euro	2023-2028	2 540 000	254 000	762 000	1 270 000
3	Proiectul de Reparație Capitală a Drumurilor Naționale și Construcțiilor Inginerești	Subprogram 6402 „Dezvoltarea drumurilor”	Compensarea diminuării alocațiilor în Fondul rutier. Strategia transport și logistică, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.827 din 28.10.2013	2023-2026	4 599 871	795 015	880 912	914 118
4	Crearea Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi	Program 64: Dezvoltarea transporturilor	Legea cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi nr. 213/2021	Permanent	5 000,0	5000,0	5000,0	5000,0
5	Programului național de reînnoire a parcului de autobuze/ autocare antrenate la deservirea serviciilor regulate în trafic național	Subprogram 6404 „Dezvoltarea transporturilor auto”	Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, acț. 6.5.20.	2023-2025	50 000	10 000	20 000	20 000
TOTAL pe sector					13 194 871	1 664 015	3 467 912	5 209 118

D. Investițiile capitale

D.1. Proiecte în curs de execuție

Tabelul 5: Proiecte de investiții capitale în curs de execuție pe sectorul transport și infrastructura de transport

Ordinea priorității	Denumirea proiectului	Codul		Sursa de finanțare	Anul lansării proiectului	Costul total al proiectului		Soldul costului de deviz la 31.12.2019	2020	2021	2022	Soldul costului de deviz la 31.12.2022	Nivelul de implementare a proiectului la 31.12.2022 (%) *	2023	2024	2025	Sold la finele perioadei	Notă (argumente privind necesitatea continuării proiectului, informație succintă despre implementarea proiectului)
		PIP2	IP3			Executat	Executat		Aprobat	Proiect	Estimat			Estimat				
		7	8			9	10		11	12	13			14	15	16		
1.	Proiect de achiziții a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare	6405		TOTAL	2015	106750	166371.2		31228.5	0	34341.6	124978.3	25	34854.8	34754.8	22824.8	0	Necesitatea reabilitării
				1. Resurse generale, inclusiv:												6580		
				Surse interne														
				Support bugetar														
				Contribuția Guvernului														
				2. Resurse colectate														
				3. Proiecte finanțate din surse externe***	2015	106750	166371.2		31228.5	0	34341.6	124978.3	25	34854.8	34754.8	22824.8	0	
2.	Proiectul "Susținerea Programului în sectorul drumurilor"	6402		TOTAL	2007	10 620 501				7 059 125	1 688 844,0			119988 0	369900	178752	0	
				1. Resurse generale, inclusiv:														
				Surse interne														
				Support bugetar														
				Contribuția Guvernului														
				2. Resurse colectate														
				3. Proiecte finanțate din surse externe***	2007	10 620 501				7 059 125	1 688 844,0			119988 0	369900	178752	0	
3.	Proiectul "Îmbunătățirea drumurilor locale"	6402		TOTAL	2017	118012 3				63856 8	27093 0,5			124135	146490	0	0	
				1. Resurse generale, inclusiv:														
				Surse interne														
				Support bugetar														
				Contribuția Guvernului														
				2. Resurse colectate														

Ordinea priorității	Denumirea proiectului	Codul		Sursa de finanțare	Anul lansării proiectului	Costul total al proiectului		Soldul costului de deviz la 31.12.2019	2020	2021	2022	Soldul costului de deviz la 31.12.2022	Nivelul de implementare a proiectului la 31.12.2022 (%) *	2023	2024	2025	Sold la finele perioadei	Notă (argumente privind necesitatea continuării proiectului, informație succintă despre implementarea proiectului)				
		PIP2	PIP3			Executat	Executat		Aprobat	Proiect	Estimat			Estimat								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
				3. Proiecte finanțate din surse externe***	2017	1180123				638568	270930,5			124135	146490	0	0					
TOTAL proiecte în curs de execuție pe sector				TOTAL		11907374	166371.2	0	31228.5	7697693	1994116.1	124978.3	25	1358869.8	551144.8	201576.8	0					
				1. Resurse generale, inclusiv:																		
				<i>Surse interne</i>															6580			
				<i>Support bugetar</i>																		
				<i>Contribuția Guvernului</i>																		
				2. Resurse colectate																		
				3. Proiecte finanțate din surse externe***		11907374	166371.2	0	31228.5	7697693	1994116.1	124978.3	25	1358869.8	551144.8	201576.8	0					

Notă: Resursele pentru achitarea ultimei rate în mărime de 10 % (4 560 406 euro, dintre care 2 280 203 euro – majorarea de capital al întreprinderii și 2 280 203 euro – împrumut recreditat) din prețul achiziției locomotivelor planificate pentru anul 2021 nu au fost fructificate. Respectiv, aceste resurse urmează a fi incluse în buget pentru anul 2022, la următoarea rectificare a bugetului de stat.

D.2. Proiecte noi

Tabelul 6: Proiecte noi de investiții capitale pe sectorul transport și infrastructura de transport

mii lei

Ordinea priorității	Denumirea proiectului	Codul PIP2	Sursa de finanțare	Perioada de implementare	Costul total de deviz estimat	2023	2024	2025	Sold la finele perioadei
						Proiect	Estimat	Estimat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Reabilitarea infrastructurii feroviare pe tronsonul Ungheni-Chișinău-Tighina/Căușeni	6405	TOTAL	2023-2026	1 500 000	150 000	150 000	150 000	1 050 000
			1. Resurse generale, inclusiv:						
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Suport bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>						
2. Resurse colectate									
3. Proiecte finanțate din surse externe*					1 500 000	150 000	150 000	150 000	1 050 000
2	Modernizarea parcului de vagoane și creșterea securității energetice în sectorul feroviar	6405	TOTAL	2023-2025	1 540 000	308 000	1 078 000	154 000	0
			1. Resurse generale, inclusiv:						
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Suport bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>						
2. Resurse colectate									
3. Proiecte finanțate din surse externe*					1 540 000	308 000	1 078 000	154 000	0
3	Reabilitarea infrastructurii feroviare pe tronsonul Ungheni-Bălți-Ocnița/Ribnița	6405	TOTAL	2023-2026	3 000 000	300 000	300 000	300 000	2 100 000
			1. Resurse generale, inclusiv:						
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Suport bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>						
2. Resurse colectate									
3. Proiecte finanțate din surse externe*					3 000 000	300 000	300 000	300 000	2 100 000
TOTAL proiecte noi pe sector			TOTAL		6 040 000	758 000	1 528 000	604 000	3 150 000
			1. Resurse generale, inclusiv:						
			<i>Surse interne</i>						
			<i>Suport bugetar</i>						
			<i>Contribuția Guvernului</i>						
2. Resurse colectate									
3. Proiecte finanțate din surse externe*									

E. Propuneri de proiecte/programe de asistență externă pe sector**Tabelul 7. Propuneri de proiecte/programe de asistență externă pe sectorul transport***mii lei*

Denumirea propunerii de proiectul	Sursa potențială de finanțare/ donatorul	Bugetul total estimativ al propunerii de proiect (mii lei)	Perioada estimativă de implementare	Statutul propunerii de proiect	Tipul asistenței
1	2	3	4	5	6
<i>Proiectul 1</i> Reabilitarea infrastructurii feroviare pe tronsonul Ungheni-Chișinău-Tighina/Căușeni și achiziția mașinilor de reparație a căii ferate	Guvernul Republicii Franceze, BERD, BEI	1 500 000	2023-2026	Consultări tehnice asupra componentelor ce pot fi finanțate în cadrul proiectului	Împrumut
<i>Proiectul 2</i> Modernizarea parcului de vagoane și creșterea securității energetice în sectorul feroviar	Guvernul Republicii Poloneze	1 540 000 (estimativ)	2023-2025	Consultări tehnice asupra componentelor ce pot fi finanțate în cadrul proiectului	Împrumut
<i>Proiectul 3</i> Reabilitarea infrastructurii feroviare pe tronsonul: Ungheni-Bălți-Ocnița/Rîbnița	BERD, BEI, Banca Mondială	3 000 000 (estimativ)	2023-2026	Identificarea sursei de finanțare pentru studiul de fezabilitate	Împrumut, Grant
<i>Proiectul 4</i> Reabilitarea Drumurilor Naționale și Construcțiilor Inginerești	Eurobonduri	10 193 850	2023-2026	Documentația tehnică de proiect elaborată	Lucrări
TOTAL pe sector		16 233 850			

Tabelul 8. Formularul propunerii de proiect/program de asistență externă

	Numărul proiectului/programului	6405
	Sectorul	<i>Transport feroviar</i>
	Domeniul	<i>Transport</i>
	Denumire proiect/program	<i>Proiectul de reabilitare a infrastructurii feroviare pe tronsonul Ungheni-Chișinău-Tighina/Căușeni și achiziția mașinilor de reparație a căii ferate</i>
	Statut	<i>Negocieri tehnice</i>
	Corespunderea proiectului/programului cu prioritățile de politici sectoriale pe termen mediu	<i>Planul de acțiuni al Guvernului pentru perioada 2021-2022, prevede lansarea negocierilor cu Guvernul Republicii Franceze asupra proiectului de reabilitarea tronsonului de cale ferată Chișinău-Ungheni</i>
	Tangența proiectului/programului cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE	<i>Proiectul prevede reabilitarea unui tronson inclus în rețeaua europeană a coridoarelor feroviare extinse TEN-T, prevăzute și în anexa X la Acordul de Asociere</i>
	Corespunderea proiectului/programului cu Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”	<i>Proiectul contribuie la realizarea acțiunilor din SND</i>
	Sursa de finanțare (donator/creditor)	<i>Guvernul Republicii Franceze</i>
	Beneficiarul primar	<i>ÎS „Calea ferată din Moldova”</i>
	Beneficiarul secundar	<i>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</i>
	Implementator	<i>ÎS „Calea ferată din Moldova</i>
	Perioada de implementare	2023-2026
	Scop	<i>Reabilitarea infrastructurii feroviare și renovarea mașinilor și utilajelor de mentenanță a infrastructurii feroviare</i>
	Obiective	<i>Creșterea competitivității transportului feroviar; Îmbunătățirea conectivității sistemului de transport național la cel european; Creșterea viteze de circulație a trenurilor; Reducerea costurilor de mentenanță a infrastructurii feroviare; Creșterea calității serviciilor de transport.</i>
	Justificarea necesității	<i>În contextul asocierii rețelei de transport feroviar din Moldova la cel European, și atragerii fluxurilor de transport prin tranzitarea teritoriului Republicii Moldova e necesar de reabilitat coridoarele de transport conectate la rețeaua Europeană de transport TEN-T. Achiziția mașinilor de reparat calea ferată va permite înlocuirea forței de muncă antrenată în reparațiile capitale a căii, îmbunătățirea condițiilor de muncă al angajaților feroviari implicați în procesele de reparație și reducerea cheltuielilor pentru întreținerea infrastructurii feroviare.</i>
	Rezultate scontate	<i>Viteza înaltă de circulație a trenurilor Conexiuni sigure cu coridoarele europene TEN-T Reabilitarea a 50 km de linii feroviare Modernizarea sistemelor de semnalizare, centralizare și blocare pentru 10 stații feroviare.</i>

		<i>Echipament și mașini de mentenanță a infrastructurii feroviare nou.</i>		
Bugetul total estimat, (mii lei) <i>inclusiv:</i> <i>- asistență externă, dintre care investiții capitale;</i> <i>- contribuția Guvernului, dintre care investiții capitale.</i>	Debursări (mii lei)			
	AB+1 Estimat 150 000	AB+2 Estimat 150 000	AB+3 Estimat 150 000	
Tipul de asistență externă	<i>Financiară: - împrumut;</i>			
Componente (descriere succintă, buget per componentă)	<i>Reabilitarea a cca 50 km de linii feroviare</i> <i>Achiziția mașinilor și utilajelor de mentenanță a infrastructurii feroviare</i> <i>Modernizarea sistemelor de semnalizare, centralizare și blocare pentru 10 stații feroviare</i>			
Activități planificate				
Impact				
Sustenabilitatea proiectului/programului				
Condiționalități	<i>Utilizare de echipamente și utilaje de producție franceză</i> <i>Implementare proiectului prin intermediul unui consorțiu de companii franceze</i>			
Altă informație relevantă				
Date de contact	Persoana de contact: Roman GAPEEV (e-mail: roman.gapeev@mei.gov.md, tel. (373) 22 25 06 17, Serviciul transport feroviar, MIDR).			